

Brukerundervisning i (medisinske) bibliotek Noen tanker etter SMH-dagene 2010

Av Silje Helgevold
Medisinsk bibliotek, Stavanger universitetssjukehus

Vi underviser tydeligvis mye i medisinske bibliotek, og vi er opptatt av å undervise. Mange av bidragene til SMH-dagene 2010 vitner om det, spesielt posterne. Også kurset på mandagen var for å lære oss bibliotekarer å undervise. Jeg er også opptatt av undervisning, og ønsker å lære mer. Men finnes det noe sted jeg kan lære nok om det jeg trenger og ønsker meg?

For de som underviser i kunnskapsbasert praksis, eller kanskje mest for de av oss som tenker at vi skulle kommet i gang med det, var det mange nyttige tips til hvordan man kan legge opp undervisningen i kurset til Lena Nordheim.

Regina Küfner Lein fortalte om prosjektet MedLibTrain, et samarbeidsprosjekt mellom norske og polske bibliotekarer som har som mål å utvikle et undervisningsopplegg/kurs for medisinske bibliotekarer som driver med undervisning. De har blant annet gjennomført en spørreundersøkelse blant medisinske bibliotekarer i de to landene. Undersøkelsen viste at vi ønsker å lære mer om å undervise. Vi føler at vi ikke kan nok. Undervisningsopplegget vil bli gitt ut i bokform, og i følge Regina vil boken være fritt tilgjengelig via BIBSYS Brage i tillegg til at den skal trykkes.

Nesten alle posterne som ble presentert hadde med undervisning å gjøre. Høgskolen i Sør-Trøndelag hadde en poster om å undervise sykepleiestudenter. Høgskolen i Bergen hadde en om kunnskapsbasert praksis for sykepleiestudenter der bibliotekarer underviste deler av opplegget (som ga studiepoeng). St. Olavs/UBiT planlegger nytt bibliotek og er kommet fram til at det er et økende behov for/krav om bibliotekkurs og -opplæring.

Mye om undervisning, altså. Men hvorfor viser undersøkelsen til MedLibTrain at vi føler at vi ikke kan nok om å undervise? Har

vi lav selvtillit? Eller er det slik at vi har god selvtillit, men stiller svært høye krav til oss selv? At vi ønsker å være enda flinkere, strebe mot det beste? De fleste av oss er ikke pedagoger, pedagogikk er ikke en vesentlig del av bibliotekarutdanningen. Men jeg sitter med en følelse av at dette er en av de viktigste arbeidsoppgavene i fagbibliotek i dag: å holde kurs og å lage veiledninger. Kanskje det er derfor vi synes vi burde være bedre? Fordi det er så sentralt?

Jeg har deltatt på flere kurs og kortere seminarer for å lære om å lære bort. Det Informationsvidenskabelige Akademi (tidligere Danmarks biblioteksskole), har flere kurs som går på å undervise. Bibliotekutdanningen i Oslo har så vidt jeg vet ingen kurs eller videreutdanninger som går på undervisning. Jeg husker vi hadde 1 vektall (=3 studiepoeng) med pedagogikk i løpet av utdanningen, men det faget var ganske generelt og tok for seg ulike aspekter ved jobben som bibliotekar. Det var altså ikke spesielt rettet mot brukeropplæring/undervisning. Jeg vet at det i dag er et fag som heter Bibliotek og læring som har fokus på undervisning og brukeropplæring, det er på 5 studiepoeng. Ikke så mye, men jeg hadde helt klart vært interessert hvis HiO/JBI hadde tilbudt det som videreutdanningskurs. Korte kurs gir tips og triks, men vi blir jo ikke ferdig utdannede undervisere av det!

Jeg har lett litt etter enkeltemner innen pedagogikk som kan passe i forhold til mitt behov, men jeg har ikke funnet noe så langt.

Det meste er del av et utdanningsløp og ikke tilgjengelig som enkeltemner, og svært mye er pedagogikk rettet mot barn.

En annen ting jeg har tenkt at jeg skulle lært noe om er å lage veiledninger, både tradisjonelle med tekst og (skjerm-)bilder, og i tillegg veiledninger med levende bilder og lyd (audiovisuelle). Jeg lener meg mye på erfaring når jeg lager veiledninger - hva er det brukerne stusser på, hva er det de typisk ikke får med seg av seg selv og så videre. Men det finnes sikkert noe teori om hvordan folk lærer når de leser veiledninger også? Når det gjelder audiovisuelle veiledninger, har man jo flere muligheter enn med de trykte, men hvordan kan man utnytte mediets muligheter for å gjøre disse veiledningene til noe annet enn en trykt veiledning på nett? I tillegg kunne man lagt inn kontrolloppgaver slik at brukerne selv kan finne ut om de har fått med

seg det de skal. Men hvordan får man testet de riktige tingene?

Det kommer med jevne mellomrom gode tilbakemeldinger, så noe gjør man vel rett. Det hadde likevel vært fint å kunne mer om undervisning og om hvordan voksne lærer. Det finnes jo som nevnt diverse "småtilbud" i dag, og MedLibTrain-boken kommer snart. Men et mer omfattende utdanningsopplegg hadde ikke vært å forakte. Jeg tror kanskje det er flere enn meg som ville vært interessert?

Silje A. Helgevold
Medisinsk bibliotek
Stavanger universitetssjukehus
silje.helgevold@gmail.com